

Anti-pestprotocol

Versie 01-06-2023

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Achtergrondinformatie.....	4
2.1 Begripsomschrijving pesten	4
2.1.1 Het verschil tussen pesten en plagen.....	4
2.2 Signalen die op pesten kunnen duiden.....	5
2.3 Kenmerken van de pester	6
2.4 Kenmerken van de gepeste	6
2.5 Kenmerken meeloper	6
3. Jacobusbeleid op pesten	7
3.1 Uitgangspunten	7
3.2 Aanpak van pesten op Jacobus.....	7
3.2.1 Inleiding.....	7
3.2.2 Preventie.....	8
Preventieve acties van de leerkracht.....	8
3.2.3 Stappenplan bij pesten op school.....	8
Bijlagen.....	11
Bijlage 1:.....	12
Bijlage 2.....	15
Bijlage 3.....	16

1. Inleiding

Een goed pedagogisch klimaat, waarin pesten niet getolereerd wordt, geeft kinderen en leerkrachten een veilige, en prettige werkplek, waar het fijn is om te zijn. Deze fijne en veilige sfeer is de beste basis voor een kind om te leren en te ontwikkelen. Als deze sfeer en omgeving wordt verstoord door pestgedrag zijn wij als school verantwoordelijk om daar iets aan te doen. Met de gedachte dat 'voorkomen beter is dan genezen' hebben wij een anti-pestprotocol ontwikkeld, dat in eerste instantie gericht is op het voorkomen van pestgedrag.

Pesten is slecht voor zowel het gepeste kind, de pester en de rest van de groep. Pesten is zeer slecht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van het slachtoffer. Het slachtoffer kan volledig getraumatiseerd worden. Pesten is ook slecht voor de pester, want ook hij ontwikkelt een manier van omgaan met andere mensen, die ervoor zorgt, dat hij 400% meer kans heeft om in de criminaliteit te komen. Pesten is een ongezonde situatie voor letterlijk iedereen. Niet alleen de sfeer wordt door pestproblemen verslechterd, maar ook het leerproces wordt verstoord.

Een belangrijk uitgangspunt van de visie van onze school is, dat ieder kind zich op school

veilig en plezierig moet kunnen voelen.

Dit betekent dat:

- op school niet gepest mag worden;
- directie en leerkrachten de taak hebben om de kinderen te beschermen tegen pestgedrag;
- directie, leerkrachten, ouders en leerlingen er samen alles aan moeten doen om pestgedrag op school te voorkomen.

2. Achtergrondinformatie

2.1 Begripsomschrijving pesten

Het is belangrijk dat leerkrachten, ouders en leerlingen dezelfde begripsomschrijving van pesten hanteren om gezamenlijk vast te kunnen stellen of er in een bepaald, concreet geval sprake is van 'pesten'. Wij hanteren deze omschrijving:

Een leerling wordt gepest als een andere leerling, of een groep leerlingen herhaaldelijk en/of langdurig vervelende of gemene dingen tegen hem of haar zegt. Of als een leerling regelmatig fysiek wordt bedreigd zoals slaan, schoppen, knijpen, spugen enz.

Daarnaast valt buiten de groep worden gesloten ook onder pesten.

2.1.1 Het verschil tussen pesten en plagen

Je hebt pesten en plagen. Het verschil daartussen is groot. Kinderen die elkaar plagen, kunnen elkaar wel aan. Nu eens plaagt de één, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Je kunt elkaar ook plagen voor de gein. Tegen af en toe geplaagd worden, moet je kunnen. Je hebt zelfs leuke en vriendelijke plagerijtjes.

Bij pesten is dat anders. Pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest, is het ene kind altijd sterker dan de ander. Het ene kind heeft grotere spierballen, een grotere mond, meer invloed. De één wint dus altijd en het andere kind is altijd de verliezer. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest, is steeds het mikpunt. Pesten gebeurt altijd structureel. Daarom is pesten nooit leuk.. Pesten komt voor in het gezin, de buurt of op school.

Hieronder het verschil in een schema:

Plagen	Pesten
Gebeurt onbezonnen en spontaan.	Gebeurt met opzet: de pestkop (pestvogel) weet vooraf wie hij of zij zal pesten, op welke manier en wanneer.
Heeft geen kwade bijbedoelingen.	Is iemand bewust kwetsen of kleineren.
Duurt niet lang, gebeurt niet vaak en is onregelmatig.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens, is systematisch. Houdt niet van zelf op na een poosje.
Speelt zich af tussen "gelijken".	De strijd is ongelijk. De pestkop heeft altijd de bovenhand: de pestkop voelt zich zo machtig. Als het slachtoffer zich machteloos voelt.
Is meestal te verdragen of zelfs plezierig, maar het kan ook kwetsend of agressief zijn.	Heeft negatieve bedoelingen, zoals pijn doen, vernielen of kwetsen.
Meestal een tegen een.	Meestal een groep (de pestkop, de meelopers en de supporters) tegenover een geïsoleerd slachtoffer.

De rollen liggen niet vast: soms plaagt de een, dan de ander.	Heeft een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde persoon/personen. De slachtoffers ook. Als de slachtoffers wegvallen, kan de pestkop op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
De pijn, lichamelijk of geestelijk, is draaglijk en van korte duur.	Als er niet op tijd wordt ingegrepen, kunnen de lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend worden ervaren en lang nawerken.
De relaties worden na het plagen meteen hervat.	Het is niet makkelijk om na het pesten een evenwichtige relatie te vinden. Het herstel gaat moeilijk en traag.
Het geplaagde kind blijft een volwaardig lid van de groep.	Is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat het niet meer bij de groep hoort.
De groep lijdt niet onder plagerijen of vindt nadien meteen haar draai terug.	De groep lijdt onder een dreigend onveilig gevoel. Iedereen is angstig, de kinderen vertrouwen elkaar niet meer. Ze zijn niet erg open of spontaan en er zijn weinig vriendjes of echte vriendschappen in de groep.

Het verschil tussen pesten op school en pesten thuis of in de buurt is niet altijd duidelijk. Problemen die buiten school(tijd) ontstaan, kunnen op school doorwoekeren of oplaaien. Dit geldt ook voor het gebruik van Sociale media (Snapchat, What's App, TIKTOK etc) door leerlingen. Leerlingen staan online met elkaar in contact en kunnen elkaar individueel maar ook als groep pesten of bedreigen. We kijken daarom per geval waar de verantwoordelijkheid van school en van de ouders ligt en waar gezamenlijk optreden gewenst is.

2.2 Signalen die op pesten kunnen duiden

Hieronder wordt een aantal signalen beschreven die **zouden kunnen** duiden op pestgedrag binnen de groep.

1. Alleen staan in de pauze.
2. In de pauze steeds contact zoeken met de leerkracht die surveilleert.
3. Bijna altijd met jongere kinderen spelen.
4. Niet naar buiten willen.
5. Niet naar school willen en/of regelmatig klagen over hoofdpijn of buikpijn, terwijl de klachten in vakanties verdwijnen.
6. Bepaalde kleren niet meer aan willen hebben naar school / club.
7. Gauw prikkelbaar of boos zijn.
8. Nachtmerries.
9. Bedplassen.
10. Nooit uitgenodigd worden op feestjes / partijtjes.
11. Als het kind, de ouder(s), en / of andere kinderen aangeven, dat er gepest wordt.
12. Als andere kinderen zuchten, piepen en steunen als een pestslachtoffer een idee aandraagt of in de kring iets zegt.

13. Als andere kinderen zich negatief uitlaten over het kind of zijn / haar familie zonder dat dit echt reëel is.
14. Als andere kinderen steeds alles van een bepaald kind stom vinden.
15. Als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het pestslachtoffer, dan bij andere kinderen.
16. Een spel is "toevallig" steeds net begonnen als het pestslachtoffer eraan komt, terwijl een ander kind even later nog wel mag meedoen.

2.3 Kenmerken van de pester

Er zijn vier typen te onderscheiden in kinderen die pesten:

1. Een pester die de **macht** wil hebben in de groep of zijn huidige positie (op de verkeerde manier) wil verdedigen. Deze pester kiest een slachtoffer uit om te laten zien dat hij de baas is. Tevens straalt de pester uit, dat een ander dit lot ook kan treffen.
2. Een pester die **bang** is om zelf gepest te gaan worden en ter voorkoming zelf gaat pesten.
3. Een pester die **niet echt in de gaten heeft**, hoe erg pesten is.
4. Een pester die **zelf ook gepest wordt**. Dit type kind is dus dader en slachtoffer.

Sommige pesters kunnen zich moeilijk verplaatsen in gevoelens van andere mensen. Daarnaast kan een goede voorbeeldfunctie ontbreken. Als een kind voornamelijk geconfronteerd wordt met volwassenen, die met elkaar omgaan op vijandelijke basis, dan is de kans groot dat het kind deze manier van omgaan met mensen overneemt.

Ook kan het zo zijn, dat de pester geen andere manier dan pesten weet om de aandacht te krijgen of om andere behoeften te bevredigen (sociaal onvaardig).

2.4 Kenmerken van de gepeste

Een kind loopt een verhoogd risico om gepest te worden indien het kind

- Een lage status in de groep heeft
- Geen positief zelfbeeld van zichzelf heeft
- Een lage frustratie-tolerantiegrens (= gauw boos) heeft
- Moeite heeft met grenzen aangeven
- Zich dingen snel persoonlijk aantrekt

2.5 Kenmerken meeloper

- Pesten actief mee, maar beginnen niet met pesten
- Zijn vaak bang om zelf het slachtoffer van pesten te worden
- Ze kunnen ook het stoere gedrag interessant vinden en denken daardoor populair in de groep te worden
- Voelen zich niet schuldig
- Versterken het succes van de pestende kinderen door op een afstandje toe te kijken en te lachen om wat er gebeurt

3. Jacobusbeleid op pesten

3.1 Uitgangspunten

1. Wij hebben één Gouden Regel op Jacobus:
'Ik zeg en doe dingen die fijn zijn voor mijzelf en de ander'
2. Wij vinden, dat ieder kind zich op school veilig, gerespecteerd en plezierig moet kunnen voelen en daarom mag er bij ons op school niet worden gepest.
3. Pesten wordt als wezenlijk probleem gezien door alle direct betrokken partijen:
directie, leerkrachten, ouders en leerlingen in hun verschillende positie:
 - het gepeste kind
 - de pester
 - de meeloper (-s)
 - degene die opkomt voor de gepeste
 - de zwijgende middengroep
4. Het beleid van de school is gericht op het voorkómen van pestgedrag :
 - a) We hanteren de preventieve aanpak van de "STOP-methode". Deze aanpak is gericht op het reageren op pesten (zie bijlage 1 "stop-methode").
 - c) Aan het begin van elk schooljaar wordt er in 'De Gouden weken' extra tijd besteed aan groepsbindende activiteiten. (Bronnenboek: Aan de slag met Groepsvorming 108 werkvormen)
 - d) Na de kerstvakantie wordt er in dezelfde vorm aandacht besteed aan 'De Zilveren weken'
 - d) De Gouden Regel, die wij als school belangrijk vinden voor het omgaan met elkaar, worden aan het begin van het schooljaar én na elke vakantie in de klas besproken (bijlage 2)
5. Naast het voorkomen van pesten, hebben we een duidelijke aanpak als het pesten toch plaats vindt. Deze aanpak worden uitgevoerd volgens vastgestelde afspraken. (zie paragraaf 3.2.3 "Stappenplan bij pesten op school").
6. Ouders van nieuwe leerlingen worden bij aanmelding via onze website geïnformeerd over ons beleid inzake pesten op school en het door de school gehanteerde pestprotocol.
7. Op school hebben we één anti-pestcoördinator en twee vertrouwenspersonen.

3.2 Aanpak van pesten op Jacobus

3.2.1 Inleiding

Op Jacobus maken we gebruik van de 'STOP-methode'. De hele methode gaat uit van een **win-win-strategie** en de vooronderstelling **dat iedereen er mag zijn**. In zeer extreme gevallen waar een win-win-situatie onhaalbaar is, kiest de school voor de gepeste.

In het kort komt de STOP-Methode hierop neer:

Doet de ander iets wat jij niet wilt?
Zeg dan: Ik wil dit niet!
Gaat het toch door?
Zeg dan STOP!

Voor verder uitleg over de STOP-methode zie bijlage 1

3.2.2 Preventie

De Gouden Regel voor onze school hangt zichtbaar in het lokaal en de school (zie bijlage 3)

Preventieve acties van de leerkracht

- Aan het begin van elk schooljaar de Gouden Regel bespreken en aandacht voor de Gouden (na zomervakantie) en Zilveren (na Kerst) weken.
- De schoolregels samen met de leerlingen aanvullen met groepsregels indien de leerkracht dit voor de ze groep nodig acht.
- Tijdens de gouden en zilveren weken is er extra aandacht voor groepsvorming door de inzet van wekelijkse groepsvormende activiteiten.
- Tijdens de start van het schooljaar wordt er aandacht besteed aan de Jacobus Rules; deze regels geven duidelijk aan op wat voor manier de leerlingen van de Jacobus zich gedragen in en buiten de school, tijdens de lessen maar ook in vrije situaties.
- De Jacobus Rules zijn visueel gemaakt met filmpjes. Deze filmpjes worden getoond tijdens de wekelijkse lessen rondom groepsvorming en het concreet waarneembare gedrag wordt ingeoefend met de leerlingen.
- Eénmaal per jaar invullen van de signaleringslijsten van het leerlingvolgsysteem
- Eén keer per jaar een sociogram afnemen om sneller zicht te krijgen op relaties in de groep. We doen dit vanaf groep 1. Bij pestsignalen verder onderzoeken en eventueel in gesprek gaan met de leerlingen en hun ouders.
- Geschoolde leerkrachten verzorgen op schoolniveau Rots&Water-lessen om kinderen meer weerbaar te maken.
- Observeren en signaleren en direct ingrijpen bij dreigende pestsituaties.
- Werken aan een positief groepsklimaat door middel van activiteiten zoals, kringgesprekken, evaluatiegesprekken en groepsvormende activiteiten.
- Tijdens de groepsbesprekingen groeps sfeer en welbevinden expliciet met de IB-er bespreken. Indien nodig worden passende acties uitgezet.

3.2.3 Stappenplan bij pesten op school

Indien er gesignaleerd wordt dat er sprake is van pesten dient het onderstaande stappenplan ter hand te worden genomen.

De leerkracht houdt steeds in de gaten welke stappen ondernomen moeten worden uit het plan. De leerkracht blijft eindverantwoordelijk voor alles wat er in de groep gebeurt, dus ook voor de juiste begeleiding van pesters en slachtoffers in zijn groep. Voor maatregelen op schoolniveau is de directie verantwoordelijk.

Stappenplan:

1. Als een leerkracht pestgedrag signaleert of iemand meldt dat er gepest wordt, zal de leerkracht (van het gepeste kind) dat onderzoeken. Pestgedrag, waargenomen tijdens surveilleren, wordt gemeld aan de betreffende leerkracht van betrokken leerlingen én aan de directie. Dit wordt kort genoteerd in het registratieformulier (zie bijlage 4).

2. De leerkracht voert gesprekken met pester(s) en gepeste(n). Als eerste stelt hij vast of er werkelijk sprake is van 'pesten' dan wel van 'plagen'. Is er sprake van pesten, dan biedt de leerkracht aan het slachtoffer ondersteuning. Indien nodig probeert hij het slachtoffer minder kwetsbaar ('steviger') te maken.

Regelmatig informeert hij bij de gepeste leerling hoe het gaat. Naar de pester toe neemt hij duidelijk stelling en maakt duidelijk dat pesten op onze school niet getolereerd wordt.

De leerkracht tracht de mogelijke oorzaken van het pestgedrag bloot te leggen en probeert de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten.

Wanneer de pester de gevolgen van zijn gedrag inziet, wordt samen overlegd op welke wijze de pester het slachtoffer spijt kan betuigen. Ook wordt er op het eind van de dag nog op terug gekomen om na te gaan hoe het nu gaat.

3. De pestproblematiek kan ook door middel van een kringgesprek, eventueel gevolgd door een 'project over pesten' en de gevolgen daarvan in de desbetreffende groep(en) aan de orde worden gesteld. Hierbij is het belangrijk dat ook de andere kinderen betrokken worden vanuit hun rol:

Zwijgers: Wat maakt dat je er niets van zegt?

Meelopers: Wat maakt dat je meedoet met de pester?

Opkomers: Wat maakt dat je de gepeste helpt?

4. Bij herhaling of voortdurende van pestgedrag voert de leerkracht met de 'pester' een gesprek en neemt pedagogische maatregelen. Daarnaast wordt het gedrag bij de ouders gemeld. Van elk pestgedrag en de genomen maatregelen wordt melding gemaakt bij de directie en er wordt een melding gemaakt in Teams bij het kanaal 'surveillance' zodat alle medewerkers op de hoogte zijn. Er wordt ook altijd een notitie gemaakt in ParnasSys. Het analyseformulier (zie bijlage 5) wordt in sommige gevallen ingevuld. Zo nodig worden afspraken gemaakt over verhoogde waakzaamheid tijdens het surveilleren/of andere concrete maatregelen.

5. Wanneer de probleemoplossende gesprekken met de pester c.q. de pedagogische maatregelen niet leiden tot gedragsveranderingen, wordt door de leerkracht van de pester een gesprek met de ouders van de pestende leerling(en) aangegaan.

Er worden dan afspraken gemaakt, die vastgelegd worden. Dit kan bijvoorbeeld in een "heen-en-weer-schriftje". Zolang als nodig schrijven zowel leerkrachten als ouders hoe het gedrag van de leerling was om zo na te kunnen gaan of de gemaakte afspraken effect hebben. Er wordt vooraf een periode vastgesteld hoe lang er gewerkt gaat worden met het schriftje. Ook wordt er vooraf een evaluatiemoment vastgesteld. Ouders en leerkrachten bespreken tijdens dit evaluatiegesprek hoe het gaat en hoe nu verder.

6. Als het pesten na het gesprek met de ouders van de pester(s) voortduurt (of zich binnen korte tijd herhaalt) neemt de internbegeleider en/of de directie de regie over. Zij voert gesprekken met de pester en met de betrokken ouders. Afspraken, maatregelen bij overtreding, en welke begeleiding het kind krijgt, worden schriftelijk vastgelegd in de vorm van een soort 'contract'. Dit contract wordt door de directeur en de ouders ondertekend.

(Dit is een vrij zware maatregel, die alleen in uitzonderlijke gevallen van toepassing zal zijn).

7. Indien de problemen zich, ondanks alle voorgaande maatregelen, nog steeds voordoen, kan worden overgegaan tot schorsing van de betrokken leerling(en). Het bestuur wordt over een voorgenomen schorsing geïnformeerd. De schorsing is altijd voorafgegaan door een waarschuwing (al dan niet opgenomen in het contract).

De schorsing wordt schriftelijk meegedeeld aan het kind en de desbetreffende ouder(s) met vermelding van duur, tijdstip en voorwaarden van terugkeer op school.

8. De laatste en tevens zwaarste maatregel die getroffen kan worden is verwijdering van school.

Alle voorgaande maatregelen hebben dan geen effect gehad en de situatie is dusdanig dat handhaving op school ongewenst is. Het belang van de betrokken leerling wordt afgewogen tegen de belangen van andere kinderen in de groep, de belangen van de leerkracht en de belangen van alle andere mogelijk betrokken personen. De verwijderingsmaatregel wordt altijd schriftelijk meegedeeld aan de ouders en ondertekend door de directie.

Groepstrajecten bij Pestgedrag:

Wanneer meerdere kinderen in een groep zich onveilig voelen en er structureel sprake is van pestgedrag richting meerdere leerlingen, kunnen de volgende interventies op groepsniveau worden ingezet:

- Traject Rots en Water:

De school beschikt over een Rots en Water trainer. Zij kan indien nodig ingezet worden om Rots en Water trainingen te verzorgen op groepsniveau.

Rots en Water heeft als doel het bevorderen van een positieve ontwikkeling van sociale en emotionele competenties en het voorkomen en/of verminderen van problemen op het *intra persoonlijke* domein (hoe zien leerlingen zichzelf) en het *interpersoonlijke* domein (hoe gaan leerlingen met elkaar om). Dit gebeurt door het aanleren van sociale vaardigheden samen met leeftijdgenoten, veelal in een schoolse setting waarbij in het algemeen alle leerlingen worden betrokken. De motivatie en betrokkenheid van leerlingen is groot door de fysieke oefeningen, spelen en reële situaties (scenario training) en veilige sfeer waarin deze worden geoefend.

- Traject TOP groep

De Top groep is een interventiemethodiek die ingezet kan worden

Bijlagen

Bijlage 1:

Uitleg STOP-methode

De STOP-methode heel kort:

Doet de ander iets wat jij niet wilt?

Zeg dan: Ik wil dit niet!

Gaat het toch door?

Zeg dan STOP!

DE STOPMETHODE, achtergrondinformatie voor leerkrachten

(overgenomen uit posicom internet reader pesten)

De STOP-methode

.....Als je wilt dat een ander stopt met "iets" wat jij niet wilt, dan zeg je "**stop**", de ander moet dan direct stoppen.....

Dit klinkt wellicht zo simpel in de oren, dat u zich afvraagt of deze simpele afspraak wel werkt. Het antwoord is ook simpel "ja!"

De **stopmethode** is te gebruiken als pesten een zwaar probleem is, maar kan ook prima als preventiemethode gebruikt worden als pesten nu geen probleem is. Een kind, en ook een leerkracht kan met de stopmethode duidelijk de grens aangeven. Tot hier en niet verder. Daarnaast is ook overduidelijk, indien iemand in overtreding is, dus door een stop heen gaat. Dit voorkomt een hoop heen en weer gepraat. STOP = STOP.

Voorbeelden

Marieke zit steeds aan het haar van Els te draaien. Els heeft daar genoeg van en zegt: "Blijf nou van mijn haar af!" Marieke gaat even later weer door, en dan zegt Els "Stop". Marieke weet nu heel duidelijk, dat Els er genoeg van heeft, en als ze door gaat, dat Els dat kan melden bij de leerkracht. Want als je door een stop heen gaat heb je een probleem.

Henk zit Mustafa een beetje te dollen over het verliefd zijn van Mustafa op Carla. Eerst vindt Mustafa dit niet zo erg, maar als Henk ook op het plein blijft doorgaan zegt Mustafa "stop". Henk weet nu, dat wanneer hij doorgaat, dat Mustafa dit kan melden bij de pleinwacht.

Met de stopmethode kan iedereen zijn of haar grens aangeven / duidelijk maken.

Het geeft niet of je sterk, zwak, stoer, enz. bent. STOP = STOP

In een klas waar veel kinderen over de grenzen van elkaar heen gaan, of pestgedrag is, behoort de stopmethode tot een prima noodstopprocedure. In een groep waar alles wel lekker gaat, is de stopmethode gewoon een duidelijke regel, die zo nu en dan gebruikt wordt.

Na de bovengenoemde voorbeelden, volgt hieronder de stopmaatregel, en wat je kunt doen, als de stopmaatregel overtreden wordt.

Ik neem het voorbeeld van Henk en Mustafa erbij.

Henk zit Mustafa een beetje te dollen over het verliefd zijn van Mustafa op Carla. Eerst vindt Mustafa dit niet zo erg, maar als Henk ook op het plein blijft doorgaan zegt Mustafa "stop". Henk gaat na de "stop" van Mustafa door. Mustafa gaat nu naar de pleinwacht en vertelt, dat Henk "door zijn stop is heen gegaan." De leerkracht laat Henk komen, vraagt nog niet om uitleg, maar zegt alleen: "Mustafa zegt, dat jij door zijn stop bent heen gegaan." Gaan jullie maar even bij de muur staan (of ergens anders) en praat het maar met elkaar uit. Als jullie eruit zijn, komen jullie je maar weer even melden." Even later komen Mustafa en Henk er weer aan en zeggen: "Het is opgelost" De leerkracht vraagt ook aan Henk of hij het opgelost vindt, en als dat zo is, kunnen de beide jongens weer gaan spelen. De leerkracht vraagt bewust niet meer wat er gebeurd is, om een welles - nietes situatie te voorkomen. Opgelost is opgelost!

Indien Henk en Mustafa er niet uitkomen, dan komt de leerkracht als bemiddelaar erbij. Hij vraagt niet wat er gebeurd is, maar vraagt aan Mustafa wanneer hij het probleem opgelost vindt. Dit kan de leerkracht ook aan Henk vragen. De zaak is pas opgelost als iedereen blij is, ook de leerkracht. **Het zinnetje "als iedereen blij is", houdt in, dat alle betrokkenen tevreden zijn, hetgeen je moet kunnen zien aan ontspannen en vrolijke uitdrukkingen op de gezichten.**

Indien een probleem moeilijk oplosbaar lijkt, zal vaak blijken, dat het niet alleen gaat om het huidige probleem, maar dat er al meer problemen zijn geweest (wrok) die niet goed zijn uitgesproken. De leerkracht kan dan met de jongens om tafel gaan zitten. Als dat niet op dat moment kan, maakt de leerkracht met de jongens een afspraak voor een probleemoplossend gesprek.

U ziet, dat er niet automatisch straf volgt na "het door de stop heen gaan" De reactie op een "door de stop heen gaan" is het volgen van de hier onderstaande procedure!

1. De benadeelde meldt zich bij de leerkracht met de klacht.
2. De leerkracht laat het kind, dat door de stop heen ging, bij zich komen.
3. De leerkracht geeft de kinderen de opdracht om hun probleem uit te praten, en als dat gelukt is, om dat even te melden. Ze hoeven verder niet te zeggen hoe ze het opgelost hebben, of wat het probleem was. De leerkracht volgt het oplossingsproces. De leerkracht heeft hierbij specifiek ook voor het kind dat het minst weerbaar is.
4. De kinderen komen weer bij de leerkracht en melden, dat ze er uit gekomen zijn, of dat ze er niet uitkomen. Als het ene kind meldt, dat ze er uit gekomen zijn, dan vraagt de leerkracht nog aan het andere kind of hij het probleem ook opgelost vindt. Zo ja, dan kunnen de kinderen weer gaan spelen, en als het andere kind het probleem nog niet opgelost vindt, dan moeten ze weer gaan praten. Indien de kinderen aangeven, dat ze er niet uitkomen, dan volgt punt 5.
5. Indien de kinderen er niet uitkwamen, dan komt de leerkracht erbij en vraagt: "Wanneer is het probleem opgelost voor jou?" Dit vraagt de leerkracht aan beide kinderen (om de beurt). De leerkracht vraagt in dit stadium dus niet: "Wat is er gebeurd?" Vaak is het probleem nu opgelost.
6. Indien het probleem niet opgelost wordt en de kinderen toch precies willen vertellen wat er gebeurd is, dan is de kans groot, dat de onderlinge strubbelingen, al ondergronds langer aan de gang zijn. Maak dan een afspraak voor een uitvoerig gesprek.
7. Richt je in een gesprek, nadat alle ellende van het verleden besproken is, op hoe het in de toekomst verder moet gaan. Als een kind blokkeert volgt punt 8.
8. Een kind kan gaan mokken of blokkeren, omdat het kind:
 - verwacht dat de ander zich toch niet aan de afspraken houdt;
 - een zwak zelfbeeld heeft;
 - nog niet genoeg sociale vaardigheden in huis heeft, om problemen uit te praten;
 - te veel in het gevoelsgebied blijft hangen;
 - in het verleden "geleerd" heeft dat mokken extra aandacht geeft en / of met mokken vaak zijn zin krijgt.

Als een kind verwacht, dat de ander zich toch niet aan zijn afspraak zal houden, dan kan de leerkracht proberen uit te vinden, waarom het kind dat verwacht. Heeft het kind weinig vertrouwen in alle kinderen of alleen in dat ene specifieke kind (en wellicht terecht). Maak dan goede afspraken, waarin beloning en sancties kunnen worden opgenomen.

Indien een kind mokt om zijn zin te krijgen, dan aangeven, dat je het probleem best wilt helpen oplossen, maar dat dat nu niet lukt omdat hij mokt. Na deze mededeling, laat je het andere kind eerst naar huis gaan, en je vraagt de "mokker" of die je nog even wilt helpen met..... Soms komt een kind dan ineens los. Je geeft dan aan, dat je het probleem nu niet kunt meehelpen oplossen, want het andere kind is al weg, maar je kunt het mokken bespreken en aangeven, dat mokken in dit soort situaties niets oplevert.

Hierboven staat tot in het extreme aangegeven, wat er mis kan gaan, en wat u daaraan kunt doen. Kinderen, die ervaren zijn met de stopmethode, doorlopen meestal de punten 1,2, 3 en 4, waarbij ze zich afmelden, omdat het probleem is opgelost. Dit bespaart enorm veel leerkrachtijd, want de leerkracht hoeft in feite niets te doen, en de kinderen worden steeds sociaal vaardiger en leren hun eigen problemen oplossen. De leerkrachten helpen de kinderen om hun sociale vaardigheden te ontwikkelen.

Invoeren

Het invoeren van de (nood) stopprocedure vergt niet zoveel werk en kan op de volgende manier gebeuren.

- De leerkracht vertelt wat de stopregel inhoudt → STOP = STOP.
- De leerkracht legt duidelijk de procedure uit voor als een kind *door een stop heen gaat*.
- De leerkracht spreekt vertrouwen in de groep uit.
- Zorg dat je met de hele school afspreek wanneer je begint!

Wat zie je in de beginperiode gebeuren:

- kinderen gaan met het woordje "stop" spelen, proberen het uit op elkaar, want met het woordje "stop" heb je veel macht. Zeker kleuters vinden het leuk om deze methode uit te proberen op bekende kinderen uit hogere groepen;
- met de nodige humor, zeggen ze tegen u: "stop met huiswerk geven", "stop met ademen", enz.

Na een week is de nieuwigheid er wel van af en zal de "stop" alleen gebruikt worden, indien nodig.

- Het uitpraten van problemen, door een stop heengaan, moet geleerd worden. Dit kunt u oefenen met de kinderen, maar dat hoeft niet echt. Indien u met een kind, die door uw "stop" heen gaat, een kort gesprekje houdt, zoals dat moet, dan leert de klas daar ook van.

Los van de stopmethode is de procedure "van een probleem uitpraten" ook uiterst effectief om andere problemen op te lossen.

Ook met kleuters kunt u werken met de stopmethode en problemen uitpraten?

Het inoefenen en de uitpraatprocedure kan d.m.v. poppenkast, of verhaaltjes geoefend worden.

Kun je nog meer met de stopmethode? Ja, observeren en geweld tot staan brengen!

- Een kind, dat heel vaak stop zegt, wordt wellicht gepest!
- Een kind, dat vaak door een stop van andere kinderen heen gaat, moet beter leren, dat stop betekent dat je moet stoppen. Informeer eens bij de ouders of hij thuis goed luistert, of niet.
- Een kind, dat veel het woordje "stop" te horen krijgt, terwijl u bij herhaling het kind niets bijzonders ziet doen, wordt wellicht in de groep onvoldoende geaccepteerd en gepest.
- Een kind, dat alleen "stop" zegt, maar niet wil aangeven waarom, kan baat hebben bij sociale vaardigheidstraining.
- Stop zeggen is eigenlijk een ander vorm van nee-zeggen. Een kind, dat geen stop durft te zeggen, durft waarschijnlijk ook geen nee te zeggen. Een gesprek met de ouders hierover kan dan zinvol zijn, want het aangeven van je eigen grenzen is heel belangrijk. Durft een kind zijn grenzen aan te geven?
- Met de stopmethode neem je voor een deel kinderen die geweld gebruiken de wind uit de zeilen. Kinderen gebruiken soms geweld, omdat ze zich willen laten doen gelden, of omdat ze zich heel erg irriteren en ontploffen. Voordat ze zo boos worden kunnen ze tegen diegene zeggen, die irriteert: "stop". Kinderen die geweld gebruiken, omdat ze zich willen laten doen gelden kun je soms helpen door het zelfbeeld te verhogen. Daarnaast vinden we dat je geweldplegers straf mag geven, maar ook dat je met deze kinderen in gesprek moet blijven.

Bijlage 3

Registratieformulier Pesten op school schooljaar 20.. – 20 ..

Een analyseformulier hoef je niet altijd in te vullen. Dit moet wel als het voorval van dien aard is dat directie of ouders van de betrokken kinderen geïnformeerd dienen te worden. Vermeld dit in de laatste kolom d.m.v. het plaatsen van een *.

Datum:	Melder:	Korte omschrijving situatie:	Analyse-formulier:
02/05/2020	(Bijv) TV	(Bijv) J.v.L wordt gepest op het schoolplein. Besproken in de klas middels groepsgesprek samen met leerling in een gesprek vanuit helpende gedachtes.	n.v.t.